

PRIOPĆENJE ZA JAVNOST

Skandalozni pravilnik o napredovanju u znanosti

Protekloga tjedna Nacionalno vijeće za znanost donijelo je skandalozni Pravilnik o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja, čijim bi objavljivanjem u *Narodnim novinama* trebao započeti još jedan udar na funkcioniranje znanstvenog sustava. Pravilnikom se utvrđuju novi uvjeti za sve izbore u znanstvena zvanja iz svih znanstvenih područja: prirodnih, biomedicine i zdravstva, tehničkih, biotehničkih, društvenih i humanističkih znanosti te interdisciplinarnog područja (znanosti i umjetnosti).

Pravilnik poštava uvjete izbora u znanstvena zvanja **nepريمjerenom okolnostima**, uvjetima i financiranju istraživačkog rada u RH. Ovim će promjenama osobito biti pogođeni **asistenti** koji će, opterećeni neuređenim sustavom i nizom neriješenih problema u akademskoj zajednici, još teže ulaziti u znanstvena zvanja.

Najradikalnije promjene napravljene su u **društvenim i humanističkim znanostima** za koje su predviđeni posve neprimjereni kriteriji iz prirodnih i tehničkih znanstvenih područja. Znanstvenici iz društvenih i humanističkih znanosti morat će svoje radove objavljivati u inozemstvu pod svaku cijenu, pa čak i onda kada njihov predmet istraživanja nije od interesa inozemnim znanstvenim krugovima ili je od interesa na sporadičnim mjestima. Dok je niz takvih disciplina, primjerice od etnologije, do dijelova nacionalne povijesti, glazbene umjetnosti ili književnosti, sociologije, kroatistike ostavljeno na milost i nemilost znanstvenoj birokraciji hipostaziranoj u ovome Pravilniku, dotle je pravna struka izuzeta iz međunarodnog vrednovanja, zahvaljujući svojim utjecajima u politici. Preciznije, izravno kod premijera. Druge struke nisu imale taj utjecaj.

Pravilnikom propisane inozemne **baze podataka o citiranosti i objavljivanju** kao ključni kriterij znanstvene vrsnoće toliko su neprimjerene za humanističke i društvene znanosti da ne zavrjeđuju biti tek jedan u nizu, a kamoli ključni kriterij napredovanja. Njihovim nametanjem toliko se radikalno mijenjaju uvjeti da se znanstvenicima u tim područjima dovodi u pitanje mogućnost napredovanja u viša zvanja.

Ovaj problem postaje tim veći kada se ima u vidu činjenica da postojeći Zakon o znanosti i visokom obrazovanju uvjetuje zadržavanje radnih mjesta zaposlenika u znanstvenim, znanstveno-nastavnim i umjetničko-nastavnim zvanjima obavezom napredovanja. To znači da svi oni koji ne ispune kriterije za izbor u više znanstveno zvanje na kraju drugog mandata (tj. nakon 10 godina provedenih u istom zvanju) dobivaju otkaz! Čak ako to novi Zakon i promijeni, koji se upravo usvaja na Saboru, ipak ostaje problem asistentata, koji nakon 6 godina provedenih u statusu asistenta i 3 godine u statusu višeg asistenta ostaju bez posla kada ne ispune uvjete za izbor u znanstveno zvanje.

Ovako poštrenim i bitno promijenjenim kriterijima u društvenom i humanističkom znanstvenom području *de facto* se zadire u temeljne radno-pravne odnose. Utoliko to nije više samo stručno,

nego je i sindikalno pitanje. Postavlja se pitanje kome je to u interesu? Osobito sada, pred ulazak u Europsku uniju, kada se ionako otvara tržište radne snage, tako da će broj zainteresiranih za znanstvena i znanstveno-nastavna radna mjesta na hrvatskim institutima, fakultetima i sveučilištima značajno porasti.

Ako je ovim Pravilnikom skrojena Prokrustova postelja za napredovanje mnogih u znanstvenim zvanjima, pravo je pitanje stoje li iza ovoga pothvata znanstveni kriteriji? Ili su povod neki drugi, vulgarni kriteriji koji su ovoga puta zagrnuti znanstvenom koprenom. **Radi se očito o nastavku drastičnih mjera štednje u sektoru obrazovanja i znanosti!** U situaciji kada je proračun znanosti i obrazovanja toliko smanjen da ne može osigurati minimalna sredstva za normalno funkcioniranje sustava, očito se otpuštanjem zaposlenika iz najviših znanstvenih kategorija i radikalnim smanjenjem broja asistenata želi reducirati sredstva za znanstveni rad. Nekultivirana hrvatska politika nije u stanju sagledati pogubne posljedice takve „uštede“, a niti ju se to puno tiče.

Zagreb, 25. veljače 2013.

Za Nezavisni sindikat znanosti i visokog obrazovanja

prof. dr. sc. Igor **Radeka**, potpredsjednik Sindikata znanosti, v.r.

Vilim **Ribić**, predsjednik Velikog vijeća, v.r.